

KANCELARIA SENATU

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI

Warszawa, dnia 5 marca 2018 r.

BADK/DPK.133.03.2018 JK

P9-03/18

Nr: 33160	Data wpływu petycji 26 stycznia 2018 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 1 marca 2018 r.

DNI WOLNE OD PRACY

TEMAT

**PRZYWRÓCENIE DRUGIEGO DNIA ZIELONYCH ŚWIĄTEK
JAKO DNIA WOLNEGO OD PRACY**

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja zbiorowa

Fundacja Naukowa Katolików „Eschaton” reprezentowana przez Prezesa Pana Marka Mariusza Tytko.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą przywrócenia drugiego dnia Zielonych Świątek – Święta Zesłania Ducha Świętego – jako dnia wolnego od pracy.

UZASADNIENIE WNOSZĄCYCH PETYCJE:

Fundacja wnosząca petycję podkreśla, że Zielone Świątki są jednym z głównych świąt roku kościelnego – Świętem Zesłania Ducha Świętego. Kiedyś obchodzono je bardzo uroczyście – pierwszy dzień był świętem religijnym, a drugi – świętem ludowym o bogatych tradycjach. Obecnie w Polsce jedynie pierwszy dzień Zielonych Świątek jest dniem wolnym od pracy. Zielone Świątki obchodzi się pięćdziesiątego dnia po Wielkanocy. W 2018 r. będą obchodzone w niedzielę 20 maja.

Autorzy petycji zabiegają o przywrócenie przedwojennego, państwowego święta drugiego dnia Zielonych Świątek, które władze komunistyczne ustawowo zniosły w 1951 r.

Zgodnie z wiedzą autorów petycji – Święto Zesłania Ducha Świętego jest nadal obchodzone jako święto państwowe w krajach o słabszej tradycji chrześcijańskiej, takich jak Holandia czy Szwajcaria. Dlatego są zdania, że „czas najwyższy powrócić do polskiej, chrześcijańskiej tradycji narodowej (...), aby wszyscy Polacy cieszyli się przywracanymi kolejnymi, świątecznymi dniami wolnymi od pracy”.

STAN PRAWNY:

Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) w art. 24 stanowi, że praca znajduje się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej. Państwo sprawuje nadzór nad warunkami wykonywania pracy. Pracownik ma prawo m.in. do określonych w ustawie dni wolnych od pracy (art. 66 ust.2).

Ustawa z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 90) w art. 1 stanowi, iż dniami wolnymi od pracy są dni wymienione w pkt 1:

- a) 1 stycznia – Nowy Rok,
- b) 6 stycznia – Święto Trzech Króli,
- c) pierwszy dzień Wielkiej Nocy,
- d) drugi dzień Wielkiej Nocy,
- e) 1 maja – Święto Państwowe,
- f) 3 maja – Święto Narodowe Trzeciego Maja,
- g) pierwszy dzień Zielonych Świątek,
- h) dzień Bożego Ciała,

- i) 15 sierpnia – Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny,
- j) 1 listopada – Wszystkich Świętych,
- k) 11 listopada – Narodowe Święto Niepodległości,
- l) 25 grudnia – pierwszy dzień Bożego Narodzenia,
- m) 26 grudnia – drugi dzień Bożego Narodzenia.

Zgodnie z pkt 2 – wolne od pracy są niedziele. Za wykonanie ustawy odpowiada Prezes Rady Ministrów i wszyscy ministrowie (art. 3).

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Tekst pierwotny ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. Nr 4, poz. 28) wymieniał tylko pierwszy dzień Zielonych Świątek jako dzień wolny od pracy.

INFORMACJE DODATKOWE:

Marcin A. Mielczarek w artykule: „Święta wolne od pracy a równouprawnienie związków wyznaniowych” (LEX, Państwo i Prawo 2014/8/56–59) zaprezentował tezę:

„Katalog dni ustawowo wolnych od pracy nie wypełnia znamion dyskryminacji, ponieważ funkcjonuje w określonym kontekście kulturowym, historycznie ukształtowanym przez chrześcijaństwo zachodnie, a żadne z wymienionych w nim świąt religijnych nie jest celebrowane wyłącznie przez Kościół rzymskokatolicki”.

Zielone Świątki w Polsce (informacje zaczerpnięte ze stron internetowych – www.polskatradycja.pl/folklor/swieta/ oraz Portalu Katolickiego <http://wduchuswietym.com>):

Po świątach Bożego Narodzenia i Wielkanocy najbardziej uroczyście obchodzimy święto Zesłania Ducha świętego, czyli Zielone Świątki. Jest to święto kościelne, jedno z najstarszych i największych świąt chrześcijańskich. Zielone Świątki przypadają na niedzielę i poniedziałek pięćdziesiąt dni po Świątach Wielkanocnych, między 10 maja a 13 czerwca, czyli na czas największego rozkwitu roślin i pełni wiosny.

Ewangelie ostatnich niedziel przed Zielonymi Świątkami oraz ewangelia świąteczna, nakładają na chrześcijan obowiązek oddawania czci Duchowi świętemu. W sprawach Ducha świętego Kościół gromadził biskupów na soborach – w Konstantynopolu, Lyonie, Florencji czy na Lateranie w Rzymie. Tam powstała nauka o Duchu świętym – bez Niego nie byłoby kapłanów, biskupów, nieomyłności papieskiej, sakramentów świętych, łaski, świętych, czy modlitwy. Kościół rozpoczyna wszystkie ważniejsze czynności modlitwą do Ducha świętego. Każdą konsekrację kościoła, święcenia kapłańskie i biskupie, wybór papieża oraz ważniejsze narady poprzedza wezwanie Ducha świętego.

Zielone Świątki to święta rolników i pasterzy, którzy od najdawniejszych czasów witali uroczyście rozkwitającą przyrodę. Obchodzili granice swych pól z obrazem

Bogarodzicy i z chorągwią kościelną, śpiewając nabożne pieśni. Pasterze oprowadzali po wsi przystrojonego w zieleń wołu i zbierali dary na biesiadę, którą wyprawiali w lesie lub na łące.

Kościół, domy, podwórka do dziś ozdabia się drzewkami brzozy i jesionu, które zatyka się przy ołtarzach, gankach i wrotach, w kościołach, chatach, obejściach. Na święta te przygotowuje się smakołyki przypominające wielkanocne, choć mniej obfite.

Zwyczaj urządzania wycieczek w drugi dzień Zielonych Świąt na Bielany pod Warszawą sięga czasów Jana Kazimierza. Król wyjednał u papieża odpust doroczny dla Bielan w tym samym dniu. Z odpustem połączono wielką zabawę ludową, która początek swój wywodzi od zwyczaju wyprawiania w drugi dzień Zielonych Świąt wesela ubogiej dziewczynie ze Starego Miasta w Warszawie. Brali w nim udział królowie i wielcy panowie, przyglądając się zabawie mieszczan i ludu, dla których przygotowywano różne niespodzianki – widowiska teatralne, sztuczne ognie, fajerwerki i inne zabawy.

W Małopolsce zachodniej zachował się zwyczaj palenia sobótek w obydwu dni Zielonych Świąt (w innych okolicach Polski sobótki obchodzi się 23 czerwca wraz z innymi obrzędami, związanymi z wigilią św. Jana Chrzciciela). Pochodnie – tyki z wiązkami słomy, okręca się szmatą, oblewa żywicą świerkową i wychodzi się na pole, gdzie rozpala się ognisko z suchych gałęzi choiny i jałowca. Przy wiejskiej muzyce młodzież skacze przez ogień, śpiewa i tańczy około ogniska.

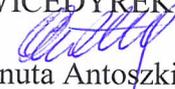
Znaczenie obchodu sobótek różnie się tłumaczy – jedni widzą w nim pamiątkę zstąpienia Ducha świętego na apostołów w postaci ognistych języków, inni uważają je za pozostałość zwyczaju pogańskiego palenia ogni na cześć bóstw wiosennych, dla uproszenia urodzajów i uwolnienia od złych mocy. Kościół od XV wieku wydawał ustawy synodalne, w których zakazywał pogańskich obyczajów zielonoświątkowych – palenia ognisk pasterskich – jednak obyczaj ten był nadal praktykowany.

Zielone Świątki obchodzone są w Polsce także jako Święto Ludowe. Zostało ono ustanowione w 1903 roku we Lwowie, w trakcie Zgromadzenia Rady Naczelnej Polskiego Stronnictwa Ludowego. Święto Ludowe miało od tej pory wyrażać ideały chłopstwa i do dziś obchodzi się je w organizacjach chłopskich i partiach ludowych. Niektóre obrzędy zielonoświątkowe stały się symbolem ruchów chłopskich – tak było w przypadku palenia sobótek w południowo-zachodniej Polsce. W czasach zaborów chłopcy i ludowcy rozpalali wielkie ogniska na wzgórzach, co miało podkreślić ich polską tożsamość i chłopskie korzenie.

OPRACOWAŁA

Jolanta Krynicka

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz